

SÖKANDE

Markona AB, 556483-3654

Ombud: advokaterna Liselott Fröstad och Alicia Ahlberg
AG Advokat KB
Box 3124
103 62 Stockholm

MOTPARTER

1. ENA Energi AB, 556153-8389 (mål nr 2658-18)
2. Enköpings kommun (mål nr 2652-18)

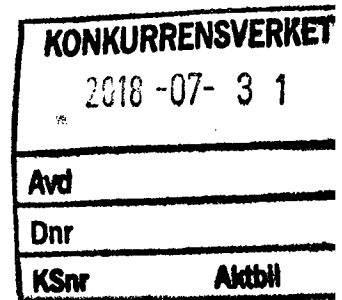
Ombud: advokat Maria Pedersen och jur. kand. Hanna Gustavsson
Advokatfirman Pedersen AB
Box 3462
103 69 Stockholm

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU)

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår ansökan.

BAKGRUND

Enköpings kommun och ENA Energi AB (nedan de upphandlande myndigheterna) genomför en upphandling benämnd ramavtal för asfaltsbeläggningar 2018, dnr TF2018/259. I tilldelningsbeslut den 23 april 2018 antogs anbudet från en anbudsgivare. Markona AB (nedan Markona eller bolaget) lämnade anbud i upphandlingen men uteslöts på grund av att bolaget inte uppfyllde kravet på ekonomisk ställning. Enligt anbudsutvärderingen hade Markona lämnat det lägsta anbudspriset och det var lägst pris som var grunden för tilldelning i upphandlingen. Sista anbudsdag var den 6 april 2018.

YRKANDEN M.M.

Markona yrkar att förvaltningsrätten ska förordna att upphandlingen ska rättas på så sätt att en ny utvärdering genomförs där anbudet från Markona beaktas. Markona anför bl.a. följande.

Markona har uppfyllt kravet i upphandlingen på ekonomisk stabilitet. Eftersom Markona lämnade anbudet med lägst pris skulle Markona ha tilldelats kontraktet om de upphandlande myndigheterna inte felaktigt uteslutit Markona. Markona har därför lidit skada.

I upphandlingen ställs krav på att anbudsgivaren ska ha en stabil ekonomisk ställning. I första hand angavs att anbudsgivaren skulle styrka sin kreditvärdighet genom betyg A hos Soliditet. Det strider mot proportionalitetsprincipen att ställa krav på att ekonomisk ställning endast kan visas genom kreditutdrag från ett särskilt kreditvärderingsföretag. Av praxis, RÅ 2005 ref. 47 samt Kammarrätten i Stockholms dom den 7 juli 2015 i mål nr 2270-15, följer att upphandlande myndighet har att göra en individuell prövning av anbudsgivarens ekonomiska ställning, vilket innebär att även andra

kreditbetyg än Soliditet ska beaktas. Något sådant beaktande har inte de upphandlande myndigheterna gjort. De upphandlande myndigheterna har inte gjort någon individuell bedömning av Markonas stabilitet utan uteslutit Markona utan att ha grund för sitt beslut och agerandet strider mot principerna om proportionalitet och transparens. Av förarbetena till den tidigare gällande lagen (1992:1528) om offentlig upphandling, prop. 1993/94:78 s. 28, följer att det är relevant att titta på om en skuld har uppkommit på grund av särskilda tillfälliga förhållanden eller om den uppkommit på grund av direkt misskötsel eller är ett tecken på en allmänt sett svag ekonomi i företaget.

Markona har till sitt anbud bifogat ett utdrag från Creditsafe för att visa bolagets kreditvärdighet och ekonomiska stabilitet. Av utdraget framgår att Markona har en rating om 97/100 vilket motsvarar en mycket god kreditvärdighet och är den högsta ratingen i Creditsafes femgradiga ratingskala. Det framgår vidare att Markona sedan 2015 uppfyllt den högsta ratingen.

Soliditet beskriver sina kreditbetyg enligt följande.

"Det högsta kreditbetyg ett aktiebolag kan få är AAA. Bland annat krävs att företaget omsätter mer än 2 miljoner, har varit verksamt i minst 10 år och har nyckeltal som är väsentligt över branschens genomsnitt. Om något av dessa krav inte uppfylls får företaget AA (god kreditvärdighet) eller A (kreditvärdig)."

Betyg A hos Soliditet innebär att bolaget endast är "kreditvärdigt".

Markonas betyg hos Creditsafe motsvarar "mycket god kreditvärdighet".

Markona uppfyller således det uppställda kravet på ekonomisk stabilitet.

För det fall Markona skulle anses ha en lägre kreditvärdighet än motsvarande betyg A från Soliditet ska Markona, enligt det uppställda kravet i upphandlingen, ändå anses uppfylla kravet på ekonomisk stabilitet då en godtagbar förklaring lämnats. Till Markonas anbud lämnades en

förklaring till varför ett utdrag från Soliditet inte bifogades. Anledningen till att ett utdrag från Creditsafe istället lämnades var att en ogrundad ansökan om betalningsföreläggande mot Markona hade påverkat betyget hos Soliditet. Markona har genom intyget från Creditsafe samt den ingivna förklaringen visat att Markona uppnår kravet på ekonomisk stabilitet.

Av de upphandlande myndigheterna åberopade utdrag från Soliditet kan utläsas att Markonas verksamhet är väletablerad (betyg 4 av 4), omdömet gällande ägare/ledning uppges vara tillfredställande (betyg 6 av 6) och ekonomin bedöms vara bra (betyg 9 av 10). Av Upplysningscentralens (nedan UC) kreditupplysning kan bl.a. utläsas att Markonas ekonomi under 2016 har förbättrats då nettoomsättning, resultat, eget kapital, avkastning samt kassalikviditet har ökat. Det kan även utläsas att bolaget inte har några skulder hos Kronofogdemyndigheten. Sammanfattningsvis kan informationen inte tolkas på annat sätt än att Markona har en stabil ekonomisk ställning.

De upphandlande myndigheterna anser att Markona inte uppfyller kravet på lägst kreditvärdighet A från Soliditet för att Markona har "ett stort antal" ansökningar hos Kronofogdemyndigheten inom viss tid. De upphandlande myndigheterna har i övrigt inte anfört något annat skäl till varför Markona, vid den individuella bedömningen, inte ska anses uppfylla kravet på ekonomisk stabilitet. Av övriga, av de upphandlande myndigheterna inhämtade, kreditvärderingar kan inte annan slutsats dras än att det även i dessa fall är just ansökningarna om betalningsföreläggande som medför det lägre betyget då Markonas ekonomi i övrigt är mycket bra.

Anledningen till att Markona inte uppnår kreditbetyget A hos Soliditet är att Soliditet per automatik tilldelar företag med "många" betalningsanmärkningar kreditbetyget B. Mot bakgrund av att Markona inte har några betalningsanmärkningar och i övrigt är ett välmående företag med god

ekonomi, måste slutsats dras att Soliditet i sin riskbedömning även lägger mycket stor vikt vid antalet ansökningar om betalningsföreläggande som finns hos Kronofogdemyndigheten. Det är således registrerade ansökningar om betalningsföreläggande som har inneburit att Markonas kreditbetyg har sänkts hos Soliditet.

Anledningen till att ansökningar om betalningsföreläggande har registrerats mot Markona är följande. Under hösten 2017 uppdagade Markona att en tidigare anställd överskridit sin befogenhet samt vidtagit ett antal åtgärder för sin egen vinnings skull vilka inneburit ekonomisk skada för Markona. För att få klarhet i omfattningen av den tidigare anställdes åtgärder gjordes en genomlysning av samtliga fakturor för att klargöra om det förelåg några oegentligheter avseende utfört arbete eller fakturerade belopp. Detta innebar att en del fakturor betalades efter förfallodagen, vilket medförde att ansökningar om betalningsföreläggande hann registreras hos Kronofogdemyndigheten. Anledningen till ansökningarna om betalningsföreläggande har även förklarats för de upphandlande myndigheterna. De aktuella ansökningarna är således hänförliga till särskilda och tillfälliga förhållanden likt vad som anges i förarbetena till tidigare lagen om offentlig upphandling och utgör inte grund för att anse Markonas ekonomiska ställning som otillräcklig.

Det ska särskilt förtydligas och framhållas att det vid tidpunkten för de upphandlande myndigheternas bedömning av Markonas ekonomiska ställning endast fanns två ansökningar om betalningsföreläggande hos Kronofogdemyndigheten, varav samtliga var bestridda. Resterande ansökningar var avskrivna.

UC hade vid tidpunkten för de upphandlande myndigheternas återopade kreditbedömning den 20 april 2018 uppdaterat sin information på så sätt att fem ansökningar om betalningsföreläggande kvarstod. UC:s uppgifter är

visserligen till viss del uppdaterade, men speglar fortfarande inte den verkliga bilden från Kronofogdemyndigheten. Det kan även konstateras att uppgifterna hos Bisnode inte uppdaterats på lång tid då återkallelser som gjorts sedan en månad tillbaka inte har registrerats hos Bisnode.

De upphandlande myndigheternas påstående om att Markona har ett stort antal ansökningar om betalningsföreläggande hos Kronofogdemyndigheten är således en felaktig uppgift. De upphandlande myndigheterna har lagt inaktuella uppgifter till grund för sin bedömning och har följaktligen inte gjort en bedömning av Markonas stabilitet vid anbudstidens utgång. Att basera en uteslutning på inhämtade, inaktuella, uppgifter är ett agerande i strid med principen om öppenhet, likabehandling och proportionalitet. Bedömningen av kravuppfyllnad kan aldrig ske innan anbudstidens utgång, om inte annat angivits i förfrågningsunderlaget. De upphandlande myndigheterna kan följaktligen inte lägga antalet ansökningar om betalningsföreläggande under, eller innan, anbudsskedet till grund för sin bedömning.

Av samtliga utdrag ingivna i målet kan utläsas att Markona har en bra ekonomisk ställning vilken även är på uppgång. De upphandlande myndigheternas felaktiga bedömning av Markonas ekonomiska ställning är baserad på antalet ansökningar om betalningsförelägganden. Vid anbudstidens utgång förelåg endast två ansökningar om betalningsföreläggande och i övrigt hade Markona en god och stabil ekonomi vilket har visats genom ingivna kreditvärderingar.

De upphandlande myndigheterna bestrider bifall till Markonas ansökan och anför bl.a. följande. Markonas anbud har uteslutits då anbudet inte uppfyller det obligatoriska kravet på stabil ekonomisk ställning enligt upphandlingsdokumenten. Samtliga av de andra anbudena har uppfyllt krav på stabil ekonomisk ställning och utvärderats. För att ett anbud ska tas upp

till utvärdering krävs att samtliga obligatoriska krav är uppfyllda. De upphandlande myndigheterna har ställt krav på anbudsgivarens ekonomiska ställning i enlighet med 14 kap. 1 § andra punkten LOU. Syftet med ett sådant krav är att säkerställa att leverantören har den nödvändiga finansiella kapaciteten att fullgöra kontraktet. Av 15 kap. 10 § LOU följer att upphandlande myndigheter får begära utredning av en leverantörs ekonomiska och finansiella ställning.

Av RÅ 2005 ref. 47 följer att upphandlande myndigheter har rätt att inhämta upplysningar om ett bolags ekonomiska förhållanden från ett kreditinstitut, i detta fallet från Soliditet. Av rättsfallet följer även att om en anbudsgivare inte uppfyller det angivna omdömet måste den upphandlande myndigheten utföra en individuell prövning av anbudsgivarens ekonomiska ställning. Även av Kammarrätten i Stockholms dom den 7 juli 2015 i mål nr 2270-15 följer att en upphandlande myndighet har rätt att ställa krav på en leverantörs ekonomiska kapacitet i form av en viss rating/riskklassificering samt att även en individuell prövning av anbudsgivarens ekonomiska förhållanden måste utföras då det inte är förenligt med LOU att förkasta ett anbud endast av den anledning att anbudsgivare inte uppfyller en specifik riskklass.

Markona har till sitt anbud bifogat ett utdrag från Creditsafe för att visa att bolaget uppfyller kravet på stabil ekonomisk ställning. Det får därmed i målet uppfattas som ostridigt att Markona inte uppnått kravet om att ha en rating om minst A enligt Soliditet. Markona har även haft vetskap om att bolaget inte uppfyller kravet och har därmed i samband med anbudet inkommit med ytterligare utredning för att visa att det obligatoriska kravet ändå är uppfyllt. Då anbudsgivare har inkommit med ytterligare utredning skiljer sig därmed omständigheterna åt från vad som var fallet i RÅ 2005 ref. 47. Omständigheterna i RÅ 2005 ref. 47 var sådana att den upphandlande myndigheten inte hade upplyst anbudsgivarna om hur den

ekonomiska stabiliteten skulle bedömas och hade utan att upplysa om det i förfrågningsunderlaget gjort ett utdrag från UC. I nu aktuell upphandling har de upphandlande myndigheterna, tvärtom, tydligt angett vilket obligatoriskt krav som gäller. RÅ 2005 ref. 47 ger därför ingen ledning i bedömningen som ska göras i nu aktuellt fall.

Kommunen har inhämtat intyg från Soliditet som visar att Markonas kreditvärdighet motsvarar betyg B. Detta betyg motsvarar företag med nyckeltal under branschgenomsnittet eller som har negativ information. Markona hävdar att Creditsafes rating om 97, vilket uppges beskriva mycket god kreditvärdighet, är jämförbart med kravet om kreditvärdighet, minst A från Soliditet. Det är ostridigt i målet att kreditvärderingsbolagen använder olika information för att fastställa ett företags kreditvärdighet. Det framgår av Kammarrätten i Göteborgs dom den 18 december 2015 i mål nr 4845-15 att det inte är möjligt att jämföra resultaten från de olika kreditvärderingsföretagen då de använder olika information vid fastställandet av ett företags kreditvärdighet. Creditsafe gör inga riskbedömningar och tar heller inte hänsyn till antalet ansökningar hos Kronofogdemyndigheten inom viss tid. Markona har ett stort antal ansökningar om betalningsföreläggande registrerade hos Kronofogdemyndigheten. Markona kan därmed inte anses uppfylla det obligatoriska kravet om lägst kreditvärdighet A från Soliditet.

De upphandlande myndigheterna har i samband med nu aktuell upphandling, men även tidigare under 2018 i samband med en tidigare upphandling gällande asfalt, utfört flertalet kreditvärderingar avseende Markona. Markona är även nuvarande avtalspart med Enköpings kommun i andra avtal. Enköpings kommun och Markona har under 2018 haft en dialog gällande Markonas ekonomiska ställning.

Gällande upphandlingen från februari 2018 ställdes ett obligatoriskt krav om att anbudsgivaren skulle ha tillräcklig ekonomisk stabilitet och finansiell

ställning, vilket visas genom lägst riskklass 3 hos Syna kreditupplysning och marknadsinformation, motsvarande normal risk. Vid Enköpings kommuns kontroll den 26 februari 2018 framkom att Markona erhöll kreditklassning 1 hos Syna kreditupplysning och marknadsinformation, vilket är det lägsta betyget och motsvarar högre risk än normalt. Enköpings kommun begärde även utdrag från Soliditet, UC och Bisnode Sverige AB. Samtliga utdrag har utförts den 12 februari 2018. Utdraget från Soliditet visar att Markonas kreditvärdighet motsvarar betyg B, UC visar riskklass 2, och Bisnode visar betyg B. Bisnode använder samma definition gällande sina betyg som Soliditet. Klassificeringen 1 hos UC anger högsta riskprognos och 5 anger lägsta risk. Markona befinner sig alltså i den nedre delen av skalan både hos Syna, Soliditet och UC. Utdragen från Soliditet, UC och Bisnode visar även att 16 ansökningar om betalningsföreläggande har gjorts. I samband med upphandlingen i februari 2018 begärde Enköpings kommun en förklaring då Markona inte uppfyllde krav om ekonomisk ställning. Markona kunde inte lämna någon godtagbar förklaring.

I samband med nu aktuell upphandling har kommunen låtit utföra flera kreditvärderingar. De upphandlande myndigheterna begärde utdrag från Soliditet den 10 april 2018, vilket visade betyg B. Utdrag från UC den 20 april 2018 visade riskklass 2 och utdrag från Bisnode Sverige AB samma dag visade betyg B. De tre utdragen visar också att 40 ansökningar om betalningsföreläggande har gjorts. På ungefär två månader har det alltså skett en ökning med 24 stycken ansökningar om betalningsföreläggande mot Markona. Samtliga utdrag från olika kreditvärderingsinstitut, inklusive Creditsafe, visar på en nedåtgående trend gällande Markonas rating sedan slutet av 2016. Kreditvärderingarna har de upphandlande myndigheterna låtit utföra som ett led i den individuella bedömningen avseende Markonas ekonomiska ställning.

Det framgår av förfrågningsunderlaget AFB.52 att i de fall lägre kreditvärdighet redovisas ska anbudsgivaren ändå anses uppfylla krav om en godtagbar förklaring lämnats. Markona har i samband med anbudet lämnat en förklaring gällande bolagets ekonomiska ställning. Markonas förklaring består av att två olika företag har ansökt om betalningsföreläggande på ett stort belopp, vilket Markona har bestridit och ärendet numera är hänvisat till domstol. Den av Markona inlämnade kreditvärderingen från Creditsafe kan inte anses jämförbar eller likställd med det obligatoriska kravet i upphandlingen i enlighet med Kammarrätten i Göteborgs dom i mål nr 4845-15. Enligt Kammarrätten i Stockholms dom i mål nr 2270-15 har upphandlande myndighet rätt att välja ett kreditvärderingsföretag att utvärdera anbudsgivarna mot. De upphandlande myndigheterna har vid en individuell prövning funnit att förklaringen och bilagan från Creditsafe inte är en godtagbar förklaring. Anledningen till att förklaringen inte anses godtagbar är att kreditvärdering från Soliditet, UC och Bisnode visar på en nivå som ligger under godkänd nivå och den nedåtgående trend av rating som flera kreditvärderingsinstitut visar. Det finns därmed allvarliga farhågor att Markona inte kommer att kunna fullfölja avtalet.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Tillämpliga bestämmelser m.m.

I mål om offentlig upphandling grundar rätten sin prövning på de omständigheter som sökanden åberopar och parterna får som huvudregel själva bära ansvaret för utredningen. I de aktuella målen är det bolaget som har bevisbördan för att det finns grund för att ingripa mot upphandlingen, jfr Högsta förvaltningsdomstolens avgöranden i RÅ 2009 ref. 69 och HFD 2013 ref. 53.

För att kunna ingripa mot upphandlingen krävs enligt 20 kap. 6 § LOU att myndigheten har brutit mot någon av de grundläggande principerna i 4 kap. 1 § LOU eller någon annan bestämmelse i LOU och att detta har medfört att bolaget har lidit eller kan komma att lida skada. Enligt 4 kap. 1 § LOU ska en upphandlande myndighet behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Av samma bestämmelse framgår även att upphandlingar ska genomföras i enlighet med principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet.

Enligt 14 kap. 1 § LOU får en upphandlande myndighet i upphandlingen ställa krav på att leverantörerna ska vara kvalificerade i fråga om ekonomisk och finansiell ställning. De krav som myndigheten ställer ska vara lämpliga för att säkerställa att leverantören har finansiella förmåga som krävs för att utföra det kontrakt som ska tilldelas. Alla krav ska ha anknytning till det som ska anskaffas och stå i proportion till detta. Kraven kan uttryckas som minimikrav på förmåga.

Enligt 14 kap. 3 § LOU får ett sådant krav innebära att leverantören ska ha

1. en viss minsta årsomsättning eller en minsta omsättning inom det område som omfattas av kontraktet,
2. en viss kvot mellan tillgångar och skulder, eller
3. en lämplig ansvarsförsäkring.

I förarbetena till bestämmelsen (prop. 2015/16:195 s. 1093) anges att uppräkningsen i 14 kap. 3 § LOU inte är uttömmande och nedkortad i förhållande till motsvarigheten i direktivet. Då uppräkningsen i direktivet endast är exemplifierande ansågs det inte nödvändigt att i bestämmelsen återge hela uppräkningsen.

I 15 kap. 10 § första stycket LOU anges att en upphandlande myndighet får begära utredning av en leverantörs ekonomiska och finansiella ställning i första hand i form av

1. lämpliga intyg från banker eller, i förekommande fall, bevis om lämplig ansvarsförsäkring,
2. årsredovisningar eller utdrag ur dem, om offentliggörande av årsredovisningar krävs enligt lagstiftningen i det land där leverantören är etablerad, eller
3. uppgift om företagets samlade omsättning och, i förekommande fall, omsättningen för det verksamhetsområde som upphandlingen gäller, för högst de tre senaste verksamhetsåren, om uppgifter om denna omsättning är tillgängliga.

I andra stycket i bestämmelsen anges att om en leverantör har godtagbara skäl för att inte lämna in sådan utredning som den upphandlande myndigheten begär, får leverantören i stället åberopa annan utredning som myndigheten finner lämplig.

I förarbetena till bestämmelsen (prop. 2015/16:195 s. 775) anges att uppräknningen inte kan betraktas som uttömmande.

Förvaltningsrättens bedömning

I AFB.52 i upphandlingsdokumenten anges följande. Anbudsgivaren ska ha en stabil ekonomisk ställning. Anbudsgivaren ska vara kreditvärdig, minst A enligt Soliditet. I de fall lägre kreditvärdighet redovisas ska anbudsgivaren ändå anses uppfylla kravet om en godtagbar förklaring lämnas.

Markona har inte uteslutits ut upphandlingen utan anbudet har förkastats då det obligatoriska kravet inte är uppfyllt. Markona har hänvisat till förarbeten till en tidigare lag om offentlig upphandling som berör huruvida en anbudsgivare ska uteslutas på grund av bristande betalning av skatter och sociala avgifter. Förvaltningsrätten bedömer att uttalandena i förarbetena i

denna fråga inte är direkt relevanta för den bedömning som ska göras i nu aktuellt mål.

I målet är ostridigt att Markona inte hade klassificering A hos Soliditet vid anbudstidens utgång. Det finns inget hinder mot att upphandlande myndigheter uppställer krav på viss klassificering hos ett kreditinstitut när möjligheten finns att även visa att man uppfyller kravet på annat sätt. De upphandlande myndigheterna har i förfrågningsunderlaget gett anbudsgivarna möjlighet att lämna en förklaring till den lägre kreditvärdigheten.

Markona uppgav som förklaring till den lägre kreditvärdigheten att den beror på två ansökningar om betalningsföreläggande hos Kronofogdemyndigheten från två olika företag på stora belopp, vilka har bestridits av Markona. Markona angav vidare att tvisten härrör från överfakturering och oegentligheter som tidigare anställd hos Markona begått samt att tvisterna kommer att avgöras i allmän domstol. Vidare angav Markona att bolaget har större krav på de leverantörer som ansökt om betalningsföreläggande än vad ansökningarna avser. Markona hänvisade även till ett utdrag från Creditsafe som visade att bolaget hade en kreditrating på 97/100.

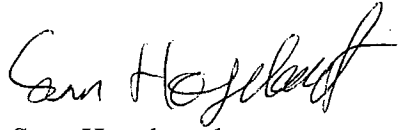
Kreditvärderingsbolagen använder olika information för att fastställa ett företags kreditvärdighet. Av Kammarrätten i Göteborgs dom den 18 december 2015 i mål nr 4845-15 framgår att Creditsafe inte gör riskbedömningar och inte tar hänsyn till antalet ansökningar hos Kronofogdemyndigheten inom viss tid. Kammarrätten fann i det målet att kreditvärdet 98 hos Creditsafe inte motsvarar riskklass 3 hos UC. Även i Kammarrätten i Jönköpings dom den 2 oktober 2017 i mål nr 817-17 m.fl. fann kammarrätten att kreditvärden om 95 och 98 hos Creditsafe inte motsvarade 3 hos UC.

I målet finns flera kreditvärderingar från olika kreditvärderingsinstitut. Det är kreditvärderingen i samband med anbudstidens utgång som är relevant. Av utdrag från kreditvärderingsinstitut framgår dock även historiska uppgifter som kan vara relevanta för bedömningen av ett bolags ekonomiska ställning.

Av det utdrag från Creditsafe den 3 april 2018 som Markona gett in framgår att 32 avskrivna/återkallade ansökningar om betalningsföreläggande mot Markona getts in under perioden den 1 mars 2017–15 mars 2018. Det fanns även 7 pågående ansökningar om betalningsföreläggande, varav två var överlämnade till domstol och tre bestridda. Av senare ingivet utdrag från Creditsafe från den 22 maj 2018 framgår att ansökningarna om betalningsföreläggande, förutom de två som överlämnats till domstol, skrivits av. Det har även tillkommit ytterligare en ansökan om betalningsföreläggande.

Förvaltningsrätten bedömer att kreditvärderingen från Creditsafe inte visar att Markona har en ekonomisk ställning i nivå med de upphandlande myndigheternas krav i upphandlingsdokumenten. Förvaltningsrätten bedömer att Markona inte gjort sannolikt att ansökningarna hos Kronofogdemyndigheten är ogrundade och att den låga kreditvärdigheten hos Soliditet är missvisande för bolaget. Inte heller övriga uppgifter i målet ger stöd för att så är fallet. Markona har således inte lämnat en godtagbar förklaring till sin låga kreditvärdering hos Soliditet och har således inte uppfyllt det ställda kravet på ekonomisk ställning. Det uppställda kravet kan inte heller anses oproportionerligt sett till föremålet för upphandlingen. Det finns därmed inte skäl för att ingripa i upphandlingen på denna grund. Ansökan ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1A LOU)

Sven Hogebrandt

förvaltningsrättsfiskal

Målet har beretts av föredragande juristen Helene Källse.

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens avgörande ska skriva till Kammarrätten i Stockholm. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.** Adressen till förvaltningsrätten framgår av avgörandet.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av avgörandet. Om avgörandet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när det kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag som avgörandet meddelades. För offentlig part räknas tiden för överklagande alltid från den dag avgörandet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

Prövningstillstånd i kammarrätten

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens avgörande fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Överklagandets innehåll

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person- eller organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Även adress och telefonnummer till arbetsplatsen ska anges, samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning.

Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges.

Om samtliga ovan nämnda person- eller adressuppgifter har lämnats tidigare i målet och fortfarande är aktuella behöver de inte uppges igen. Om någon uppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. uppgift om det avgörande som överklagas – förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för avgörandet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens avgörande som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Forts. nästa sida

Avtal före laga kraft i vissa mål

I vissa mål får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens avgörande har löpt ut. Detta gäller mål om överprövning enligt

- lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
- lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster,
- lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet,
- lagen (2016:1147) om upphandling av koncessioner,
- lagen (2016:1145) om offentlig upphandling, eller
- lagen (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorena

I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan fyra förstnämnda lagarna och i 20 kapitlet i de två sistnämnda lagarna.

Ytterligare information

Behöver ni fler upplysningar om hur man överklagar kan ni vända er till förvaltningsrätten.

1. The first part of the document discusses the importance of maintaining accurate records of all transactions. It emphasizes that this is crucial for ensuring the integrity of the financial statements and for providing a clear audit trail.

2. The second part of the document outlines the various methods used to collect and analyze data. It includes a detailed description of the sampling process and the statistical techniques employed to ensure the reliability of the results.

3. The third part of the document provides a comprehensive overview of the findings of the study. It highlights the key areas where significant differences were observed and discusses the potential reasons for these variations.

4. The final part of the document offers conclusions and recommendations based on the research findings. It suggests several strategies to improve the efficiency and accuracy of the data collection process and to address the identified issues.